

Motion till riksdagen 2005/06: MJ14

av **Lennart Fremling m.fl. (fp)**
med anledning av prop. 2005/06:76

Kärnsäkerhet och strålskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tydliggöra miljöbalkens förhållande till kärntekniklagen och strålskyddslagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om undantag från prövning av tillståndsplikt enligt strålskyddslagen för verksamheter som prövas enligt miljöbalken.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av utbildning och forskning inom kärnkrafts-, kärnsäkerhets- och strålskyddsområdet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överväga en ändring av 29 § kärntekniklagen för att öka rapporteringsviljan hos kärnkraftverkens personal.

Upphävande av förbudet mot att vidta vissa förberedande åtgärder på kärnteknikområdet

År 1987 infördes en bestämmelse i kärntekniklagen (6 §) som stadgar att ingen får utarbeta konstruktionsritningar, beräkna kostnader, beställa utrustning eller vidta andra sådana förberedande åtgärder i syfte att inom landet uppföra en kärnkraftsreaktor. För brott mot bestämmelsen – som i dagligt tal kommit att få benämningen ”tankeförbudsparagrafen” – stadgas fängelse med en straffsats motsvarande den som gäller för vållande till annans död. Tankeförbudet har kritiserats från principiella utgångspunkter alltsedan det tillkom. Förbudet har uppfattats som oförenligt med de principer om yttrande- och tankefrihet som bör ligga till grund för all lagstiftning och det har ansetts helt artfrämmande att använda en lagtext för att göra allmänna politiska markeringar.

Folkpartiet har konsekvent motsatt sig denna regel, och senast i motion 2005/06:N436 krävt att den ska upphävas. Vi noterar nu med stor tillfredsstäl-

Fel! Okänt namn på

lelse att regeringen äntligen insett det olämpliga med denna regel och föreslår att den ska upphävas.

Förhållandet mellan kärntekniklagen, strålskyddslagen och miljöbalken

Regeringens proposition bygger på ett antal utredningar, och i dessa berörs ett antal frågor som regeringen valt att antingen inte ta upp i propositionen eller inte lägga förslag kring. Frågeställningarna i utredningarna pekar på problem som bland annat berör miljöbalken. Utredaren föreslår dels att miljöbalken förtydligas vad avser dess förhållande till kärntekniklagen och strålskyddslagen, dels att verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken inte blir tillståndspliktig under strålskyddslagen. Folkpartiet anser att det är viktigt att lagstiftningen är lätt att tolka. Det faktum att utredaren pekar på behovet av förtydliganden är en stark indikation på att osäkerhet råder i tolkningen av lagen hos näringsutövare eller myndigheter. Ett förtydligande är därför önskvärt. Än viktigare är det att minimera antalet lagar som styr olika verksamheter. Ett ständigt återkommande problem för företag är att samma verksamhet styrs av olika regelverk, och behovet av förenklingar, är därför stort.

Vi anser därför att utredningens förslag om undantag för prövning av tillståndsplikt enligt strålskyddslagen för verksamheter som prövas enligt miljöbalken är intressant. Dock pågår för tillfället en översyn av miljöbalken just i syfte att förenkla handläggningen. Vi anser att regeringen i de propositioner som bör bli en följd av Miljöbalkskommitténs betänkanden ska återkomma till riksdagen med förslag på hur lagen ska tydliggöras i förhållande till kärntekniklagen och strålskyddslagen. Detta bör ges regeringen till känna.

Regeringen bör även överväga möjligheten att undanta prövning av tillståndsplikt enligt strålskyddslagen för verksamheter som prövas enligt miljöbalken. Detta bör ges regeringen till känna.

Kompetensförsörjning

I betänkandet Kärnkraftverkens säkerhet och strålskydd (SOU 2003:100) tas frågan om kompetensförsörjning inom området upp. Utredningen gjordes 2003, före beslutet om nedläggning av Barsebäck 2. I detta läge såg utredaren problem med kompetensförsörjningen endast vad gäller strålskydd, särskilt på myndighetssidan. Detta är naturligtvis allvarligt, men situationen för industrin kan ha ytterligare förvärrats i och med stängningen av Barsebäck 2. Industrin litar enligt utredningen på att kompetensbrist ska kunna täckas av utlandsrekryteringar. I en omvärld där land efter land omprövar sin inställning till att bli mer positiva till kärnkraft kan man anta att teknisk kompetens inom kärnkraftsområdet kan bli en bristvara. Därför måste regeringen noga följa beho-

Fel! Okänt namn på

vet av utbildning och forskning inom kärnkrafts-, kärnsäkerhets- och strålskyddsområdet. Detta bör ges regeringen till känna.

Rapporteringsvilja hos kärnkraftverkens personal

I betänkandet Kärnkraftverkens säkerhet och strålskydd (SOU 2003:100) behandlas frågan om nuvarande skrivning i 29 § kärntekniklagen kan hämma rapporteringsviljan hos kärnkraftverkens personal.

En av grundpelarna för utveckling av en verksamhet är att fel och misstag rapporteras. Detta är extra viktigt för en verksamhet med höga säkerhetskrav. Om nuvarande utformning av 29 § kärntekniklagen motverkar detta bör regeringen snarast återkomma med ett förslag på ändring av lagen. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 22 februari 2006

Lennart Fremling (fp)

Sverker Thorén (fp)

Heli Berg (fp)

Eva Flyborg (fp)

Nyamko Sabuni (fp)

Carl B Hamilton (fp)

Marie Wahlgren (fp)

Gunnar Nordmark (fp)

Yvonne Ångström (fp)

Hans Backman (fp)